

Алфавітний покажчик матеріалів, надрукованих у журналі в 1991 р.

У пошуках історичної правди («круглий стіл»)

10

СТАТТІ

До створення праці «Історія України. Короткий нарис»

Історія України: спроби нового бачення	4
Коваль М. В. 1941—1945 роки. Україна	6
Кульчицький С. В. Між двома війнами (1921—1941 рр.)	8, 9
Кульчицький С. В. Новітня історія України	10, 12
Сарбей В. Г. Становлення і консолідація нації та піднесення національного руху на Україні в другій половині XIX ст.	5
Смолій В. А. Українська козацька держава	4

Новий погляд на проблему

Виязан М. А. (Москва), Микора В. І. (Москва), Тиморін А. О. (Москва). Деякі аспекти соціально-економічних перетворень 30-х років у СРСР	10
Гамрецький Ю. М. Універсали — визначальні віхи історії Центральної Ради	8, 9
Ковалюк В. Р. (Львів). Західна Україна на початку другої світової війни	9
Кульчицький С. В., Максудов Сергій (Кембрідж, США). Втрати населення України від голоду 1933 р.	2
Курносів Ю. О. Насилля — головний аргумент більшовизму	12
Рубльов О. С., Черченко Ю. А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції (20-ті — 40-ві роки XX ст.)	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Солдатенко В. Ф. До питання про початок громадянської війни на Україні	7
Універсали Центральної Ради	8, 9

Маловідомі сторінки історії

Гриневич В. А. Утворення Наркомату оборони УРСР у 1944 р.: з історії однієї політичної гри	5
Руденко Н. М. Армія фашистського агресора: обличчя ворога	6
Шаповал Ю. І. Сталінізм і Україна	2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12
Яковлева Л. В. Діяльність Постійної наради при РНК УСРР по боротьбі з бандитизмом у 1921—1923 рр.	8

Методологія та методика історичних досліджень

Дзюбко І. С., Циганков П. А. (Москва). До питання про предмет політології	7
Смолій В. А. Феномен українського козацтва в загальноісторичному контексті	5

До 500-річчя виникнення українського козацтва

Смолій В. А. Традиції визвольної війни 1648—1654 рр. в антифеодальній боротьбі на Україні (друга половина XVII—XVIII ст.)	1
---	---

До 100-річчя української еміграції в Канаді

Євтух В. Б., Ковальчук О. О. Українські канадці: проблеми соціально-демографічної інтеграції	8
--	---

100-річчя української еміграції в Канаді

Євтух В. Б., Ковальчук О. О. Етнокультурна діяльність українських канадців: здобутки і проблеми	9
---	---

До 125-річчя з дня народження академіка М. С. Грушевського

Пиріг Р. Я. М. С. Грушевський: між історією і політикою (1924—1934 рр.)	4, 5, 7
---	---------

125-річчя з дня народження академіка М. С. Грушевського

Пиріг Р. Я. М. С. Грушевський: між історією і політикою (1924—1934 рр.)	8, 9, 10, 11
---	--------------

150-річчя з дня народження М. П. Драгоманова

Сарбей В. Г. До поглядів М. П. Драгоманова на національне питання	9
---	---

* * *

Головко О. Б. Слов'яни Північного Причорномор'я доби Київської Русі та проблема витоків українського козацтва	11
---	----

Канцелярук Б. І., Паталай О. В. Актуальні проблеми національної політики в СРСР	4
ІСТОРИОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО	
Беляков Г. Ф., Белякова О. Г. Польська історична література про українське козацтво	5
Ганжуров Ю. С. Преса України другої половини 50-х — початку 60-х рр. як об'єкт кліометричних досліджень у сучасному джерелознавстві	12
Захарова І. В., Сарбей В. Г. Перший український підручник із стародавнього сходознавства	2
Колесник В. Ф. Робітничий клас України в роки перших п'ятирічок в історичній літературі другої половини 50-х — на початку 80-х років	8
Пonomаренко М. Ф. (Золотоноша). Черкаси: таємниця топоніма	4
Черніков І. Ф. Всеукраїнська наукова асоціація сходознавства (1926—1931 рр.)	2
ІНТЕРВ'Ю	
Кондуфор Ю. Ю. Сьогодення Інституту історії України АН УРСР	7
Рудич Ф. М. Інститут політичних досліджень: проблеми та перспективи	5
ПОВІДОМЛЕННЯ	
<i>Маловідомі сторінки історії</i>	
Дукельський С. ЧК — ДПУ	1, 3
Зінченко А. Л. (Вінниця). З історії селянського руху на Правобережній Україні у XVIII — першій половині XIX ст.	1
Малиновська О. А. Трудова еміграція з Югославії (60—80-ті роки)	1
Пиріг Р. Я. З історії Державного Політичного управління України	1
Шип Н. А. Культурно-національне питання на Україні у XIX ст.	3
<i>З історії політичних партій України</i>	
Лебеденко О. М. Анархісти на Україні в 1903—1908 рр.	11
<i>Українці за рубезем</i>	
Віднянський С. В., Сюсько І. М. (Ужгород). Русини-українці в Чехословаччині: процес національного самоусвідомлення	5
Чернявський С. В. Американці українського походження: демографічна й соціально-економічна характеристика (за оцінками вчених США)	4
<i>З досліджень у галузі спеціальних історичних дисциплін</i>	
Німчук В. В. Давньоруські печатки «дніслово»	3
* * *	
Гусева С. О. (Одеса), Цобенко М. М. (Одеса). З досвіду розв'язання національного питання на півдні України (1920—1930 рр.)	2
Дашкевич Я. Р. (Львів). Василь Капніст — український політичний діяч	7
Іванова Л. Г. Роль інтелігенції України у формуванні етносоціальної свідомості у 30-ті — 40-ві роки XIX ст.	8
Кабузан В. М. (Москва), Наулко В. І. Євреї на Україні, в СРСР і світі: чисельність і розміщення	6
Лещенко О. Л. З історії сільськогосподарських комун канадських українців на Україні	10
Неженцев Ю. І. З історії громадської діяльності наукової інтелігенції України в умовах «диктатури пролетаріату»	7
Санцевич А. В. Співвідношення наукового та художнього методів відображення дійсності	7
Сергієнко Г. Я. Діяльність Т. Г. Шевченка у Київській археографічній комісії (1845—1847 рр.)	3
Сухомлинська О. В. Міжнародні зв'язки педагогів України у 20-х — на початку 30-х рр.	10
Щербак В. О. Козацтво в класово-становій структурі українського суспільства (друга половина XV — середина XVII ст.)	11
Якименко М. А. (Полтава). Земельна оренда на Україні в період капіталізму	2

Трибуна молодого автора

Безотосний М. Т. Легка промисловість України (1919—1925 рр.)	1
--	---

Даниш М. (Братислава, ЧСФР). Українські студенти в Братиславському ліцеї у XVIII ст.	3
Кагамлик С. Р. Роль Київської Академії у зміненні культурно-освітніх зв'язків українських земель у XVIII ст.	3
Кулінська С. Ю. (Чернігів). Деякі питання вітчизняної урбаністики періоду капіталізму	1
Манжосов В. А. (Донець). Представницькі організації гірничопромисловців Півдня Росії в 1917—1919 рр.	10
Меркатун І. П. Анतिрелігійна кампанія 50—60-х років на Україні	10
Пиріг П. В. Економічні зв'язки Чернігівщини в середині XVII ст.	12
Шарпаций В. Г. М. О. Скрипник як діяч української радянської культури (1927—1933 рр.)	9

НА ДОПОМОГУ ВИКЛАДАЧУ ІСТОРІЇ

Баханов К. О. (Бердянськ). Лабораторно-практичні роботи з історії в середній школі	4
Варшавчик М. Я. Вузівський курс політичної історії ХХ ст.: предмет, метод, завдання	1
Варшавчик М. Я. Особливості політичного розвитку Росії наприкінці ХІХ ст.	7

ІСТОРІЯ В ОСОБАХ

Греченко В. А. І. К. Дашковський: нарис політичної діяльності	10
Котляр М. Ф. Загадковий Ізяслав з Галицько-Волинського літопису	10
Романичев М. М. (Москва). Маршал Б. М. Шапошников	6
Савельєв В. Л. Сторінки політичної біографії М. В. Підгорного	1
Савельєв В. Л. Чи був П. Ю. Шелест виразником «українського автономізму»?	4
Якупов Н. М. (Одеса). Командарм І. Ф. Федько	11

ПОРТРЕТИ ІСТОРИКІВ МИНУЛОГО

Вянокур І. С. (Кам'янець-Подільський), Корнілов В. В. (Кам'янець-Подільський). Ю. Й. Сіцинський	3
Йоффе Е. Г. (Мінськ). Володимир Іванович Пічета	10
Киян О. І. (Кіровоград). Життєвий та творчий шлях В. Б. Антоновича	2
Рячка В. М. С. В. Юшков	7
Сас П. М. Українсько-польський мислитель доби Відродження Станіслав Оріховський: на шляху до історизму нового часу	1
Сас П. М. Історик українського козацтва О. Рігельман	5
Юшкова Є. С. Спогади про батька	7

ПО СТОРІНКАХ ДОЖОВТНЕВОЇ ПЕРІОДИКИ

До 125-річчя з дня народження академіка М. С. Грушевського	
Грушевський М. С. Велика, Мала і Біла Русь	2
Рячка В. М. Про еволюцію назви «Русь» в етнополітичній історії України	2

* * *

Боршак І. Гетьман Пилип Орлик і Франція	8, 9, 11
Матях В. М. Публікація журналу «Киевская старина»	3
Ролле Й. І. Жінчини при Чигиринском дворі во второй половине XVII века	3, 4
Русіна О. В. «Записки» НТШ	8

ДОКУМЕНТИ ТА МАТЕРІАЛИ

Бабин Яр (вересень 1941—вересень 1943 рр.)	9, 12
Баграмян І. Х. Доповідна про київське оточення	6
Дневник воєнних дій російської армії під Полтавою	2, 3
До історії міжнародних процесів на Україні	1, 2
Драматична сторінка історії чекістського підпілля в Києві (1941—1942 рр.)	5, 8, 10
Мицик Ю. А. (Дніпропетровськ). Перший український історико-політичний трактат	5
Панашенко В. В. Шлях армії Карла XII на Україну (1709 р.)	2
Пересторога України	5
Перші дні Великої Вітчизняної війни	5, 6, 11
Поранення і смерть М. Ф. Ватутіна	11, 12

Шульмейстер Ю. О. (<i>Львів</i>). До відновлення історичної правди	6
ДОКУМЕНТАЛЬНІ РОЗПОВІДІ	
Ванєєв Г. І. (<i>Севастополь</i>). Останні дні оборони Севастополя 1941—1942 рр.	6, 11, 12
Волковийський В. М., Левенець Ю. А. П. А. Столітин: з життя та державної діяльності	2, 4, 8, 9, 11
Кондрацький А. А. Поляки в Х—XIX ст.	12
Шкляев І. М. (<i>Одеса</i>). Мишко Япончик	2
<u>Шульмейстер Ю. О.</u> «Бюро» доктора Візенталя	10, 11
СПОГАДИ	
Коваленко Ю. П. Я був солдатом у сорок першому	12
Хвиль М. М. (<i>Полтава</i>). Як селяни писали листів Сталіну	1, 7
ПИТАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРІЇ В ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	
Гунчак Тарас (<i>США</i>). Україна ХХ сторіччя в зарубіжних архівах	10
Магочий Павло (<i>Торонто, Канада</i>). Українське національне відродження. Нова аналітична структура	3
Майборода О. М. Нова праця історика з діаспори	4
Максудов С. (<i>США</i>). Демографічні втрати населення України в 1930—1938 рр.	1
Приймак Т. (<i>Канада</i>). Конституційний проект М. Грушевського з 1905 р.	1
Субтельний Орест (<i>Торонто, Канада</i>). Порівняльний підхід у дослідженні постаті Мазепи	2
Субтельний Орест (<i>Торонто, Канада</i>). Україна. Історія	4, 6, 7, 8, 9, 11, 12
ПАМ'ЯТКИ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ	
Горбик В. О., Бурдоносова Т. І. Охорона історичних пам'яток у США, Великобританії й Канаді	10
ПОШУКИ ТА ЗНАХІДКИ	
Гонтар О. В. (<i>Одеса</i>). Деякі питання міжнаціональних відносин на Україні в 20-ті роки	7
Гуньовський І. М. (<i>Львів</i>). Картографічні матеріали в архівах Львова	3
Пекарська Л. В. Про долю Мартинівського скарбу	6
Стависький В. І. До питання про загальноруське літописання 40-х років XIII ст.	8
Федорова Л. Д. З історії створення Музею Києва (1837—1936)	12
Яковлева Т. Г. (<i>С.-Петербург</i>). Загибель Івана Богуна	5
НАШ КАЛЕНДАР	
Дмитрієнко М. Ф., Войцехівська І. Н. 150-річчя з дня народження В. С. Іконникова	12
Савичев М. П. Декабристи Муравйови-Апостоли (До 170-річчя створення Південного товариства декабристів)	3
ОБГОВОРЮЄМО, ДИСКУТУЄМО	
Степанков В. С. (<i>Кам'янець-Подільський</i>). Богдан Хмельницький і проблеми державності України	9, 11
З ІСТОРІОГРАФІЧНОЇ СПАДЩИНИ	
<i>До 500-річчя виникнення українського козацтва</i>	
Антонович В. Б., Бец В. А. Исторические деятели Юго-Западной России в биографиях и портретах	3, 5, 7
* * *	
Драгоманов М. П. Пропаший час: Українці під Московським царством, 1654—1876	9
Іванова Л. Г. М. П. Драгоманов і історія України	9
Костомаров М. І. Мазепинці	1, 2
Ричка В. М. Унікальна антологія історичних свідчень про Україну	3
Січянський Володимир. Чужинці про Україну	3, 4, 6

ОГЛЯДИ

- Плохій С. М. (*Дніпропетровськ*). Варшавські українознавчі записки 8
Ричка В. М. Ювілейний збірник праць наукового конгресу у 1000-ліття хри-
щення Руси-України 12

КРИТИКА ТА БІБЛІОГРАФІЯ

- Алексеев Ю. М., Вертегел А. Г. Культурные и общественные связи
Украины со странами Европы 8
Ауліх В. В. (*Львів*). Славяне Юго-Восточной Европы в предгосударствен-
ный период 7
Березовчук М. Д., Андрусичин Б. І. Г. А. Печенко, А. П. Реент.
Бесстрашный бронепоезд 1
Бондар М. М. Археология Украинской ССР. Библиографический указатель
(1918—1980) 1
Буравченков А. О., Верстюк В. Ф. А. Г. Кавтарадзе. Военные специа-
листы на службе Республики Советов 2
Велігодський В. М. (*Сімферополь*). В. М. Волковинський. Армія і народ:
20—30-ті роки 6
Головко М. Л., Рященко Д. С., Сушко О. О. Народное ополчение за-
щищает Родину 9
Гошуляк І. Л. Д. Д. Лаппо. Юозас Варейкис 2
Діброва С. С., Прилудський В. І. Д. В. Табачник, В. А. Головенько,
О. А. Корнієвський. Чорні роки комсомолу України 9
Зайцев О. Ю. (*Львів*). Прикарпаття під прапором Рад. 1
Зінченко Ю. І. С. А. Гратинич. Массово-политическая работа Компартии
Молдавии (1944—1950) 3
Зубалій О. Д., Траф'як М. В. (*Тернопіль*). А. Е. Гаврилюк. Социальное
обеспечение решения продовольственной проблемы 2
Зубалій О. Д. Комуністична партія України: з'їзди і конференції 7
Камінський Є. Є. З. Когут. Російський централізм і українська автономія.
Імперське поглинення гетьманства. 1760—1830 рр. 11
Калінцев Ю. О. Сторінки історії Компартії України: запитання і відповіді
Картунов О. В. О. В. Шамшур. США: буржуазное государство и практика
национальных отношений (60—80-е годы) 11
Кічий І. В. (*Луцьк*). Н. Ф. Бугай. Чрезвычайные органы Советской власти
Котова Е. В. В. М. Зубарь, Ю. В. Павленко. Херсонес Таврический и рас-
пространение христианства на Руси 3
Кочерга Л. К. Т. И. Ростунов. Внимание: воздушная тревога 10
Король В. Ю., Сургай Г. І. М. В. Коваль, С. В. Кульчицький, Ю. О. Кур-
носів, В. Г. Сарбей. Історія України 11
Кравець М. М. (*Вінниця*). А. В. Санцевич. Методика исторического иссле-
дования 1
Кравець М. М. (*Вінниця*), Мазило І. В. (*Вінниця*). Я. С. Хонигсман.
Братская помощь трудящихся Западной Украины испанскому народу в
борьбе с фашизмом (1936—1939 гг.) 11
Кравченко В. В. (*Харків*). Л. В. Горина. Марин Дринов — историк и об-
щественный деятель 2
Кузьминець О. В. М. М. Карабанов. Политическое ядро трудовых коллек-
тивов 4
Лазоренко Ю. І. Бібліографія праць про пам'ятки історії Великої Вітчиз-
няної війни 2
Лемешонок В. І. (*Мінськ*). А. С. Чайковский. За нами Большая земля
Лисенко М. М. Н. П. Савичев. Первые благовестители свободы 10
Майборода О. М. Українські канадці в історичних зв'язках із землею бать-
ків: До 100-річчя прибуття перших українських переселенців до Канади
Муковський І. Т., Савчук П. О. (*Рівне*). Сила, победившая фашизм
Основні матеріали республіканських міжвідомчих наукових збірників та жур-
налів історичного профілю (1990 р.) 3, 10
Репринцев В. Ф., Стронський Г. Й. (*Тернопіль*). П. Жаронь. Польське
населення у Радянському Союзі під час другої світової війни 11
Ричка В. М. Ю. А. Мицик, С. М. Плохій, І. С. Стороженко. Як козаки
воювали 1
Сарбей В. Г., Федьков О. М., М. А. Якименко. Сорочинська трагедія 3
Сяволоб Ю. В. И. Е. Ворожейкин. Соревнование: от прошлого к настоящему
Станчев М. Г. (*Харків*), Епштейн А. І. (*Харків*). В. М. Волковинський,
С. В. Кульчицький. Християн Раковский. Політичний портрет 1
Тахтаулова А. В. (*Харків*). Г. В. Папакин. От марта до сентября: штри-
хи к портрету Александры Коллонтай 9
Терещенко Ю. І. И. В. Хмель. Аграрные преобразования на Украине.
1917—1920 гг. 11

Шевчук В. П. Голод 1932—1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів	5
Шульга І. Г. (Вінниця). В. Є. Задорожний. Товарне виробництво і торгівля на західноукраїнських землях	2

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Зубарева А. І. (Донецьк), Титлянова Н. І. (Рязань). Відновити правду про одного з героїв Горлівського повстання 1905 р.	2
Тонкошкурів В. Г. До питання про якісний склад партії	2

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Музафаров Р. (сміт Приморське Кримської обл.). Про статтю А. С. Чайковського «Партизанський рух у Криму: роздуми над проблемами і фактами»	11
--	----

ХРОНІКА ТА ІНФОРМАЦІЯ

Асатуров С. К. Координаційна нарада Ради Центру німецьких історичних досліджень	6
Бекетова В. М. (Дніпропетровськ), Чернов Є. А. (Дніпропетровськ). Наукова конференція, присвячена 135-річчю з дня народження Д. І. Яворницького	2
Брайченко О. Д. (Кіровоград). Обговорення проблем історичного краєзнавства	6
Віднянський С. В., Євсеєнко І. В. Договір про наукове співробітництво між Інститутом історії України АН УРСР та Історичним інститутом Словацької АН	4
Гаврилів Б. М. (Івано-Франківськ). Відзначення ювілею академіка АН УРСР І. П. Крип'якевича	9
Горбул О. Д. Вшанування доктора іст. наук, професора П. М. Шморгуна у зв'язку з його 70-річчям	3
Горобець В. М. Республіканські наукові читання «Українська козацька держава: витоки та шляхи історичного розвитку»	7
Гранчак І. М. (Ужгород), Зимомря М. І. (Ужгород). Наукова конференція «Інтелектуальна Закарпаття XIX ст. і розвиток гуманітарних наук у контексті міжслов'янських взаємозв'язків»	7
Єкельчик С. О. Перші міжнародні Драгоманівські читання в Інституті філософії АН УРСР	1
Єкельчик С. О. Зустріч з канадським істориком Джоном-Поєм Химкою	12
Знаменська М. В., Шевченко О. В. Зустріч в Інституті історії України АН УРСР з болгарським ученим, професором Г. Бояджиевим	3
Ковальський М. П. (Дніпропетровськ), Журба О. І. (Дніпропетровськ). Друга науково-краєзнавча конференція «Острог на порозі 900-річчя»	10
Колодезева С. П., Шиловцева В. С. Захист докторських дисертацій В. Й. Борисенком і В. Ю. Королем	2
Колодезева С. П. Захист докторських дисертацій О. Г. Цветковим та І. А. Хижняком	9
Лихолобова З. Г. (Донецьк). Всесоюзна наукова конференція «Неп — ідеї, практика, уроки»	4
Моравська Л. В. (Львів). Круглий стіл «Історія релігій на Україні»	9
Озерова М. Б. Професор Богдан Кравченко — гість Інституту історії України АН УРСР	6
Озерова М. Б. Зустріч у редакції з політологом з Німеччини д-ром Романом Сольчаником	2
Руденко Н. М., Франчук Є. І. (Луцьк). Наукова конференція «Рік 1941: трагічне і героїчне»	10
Сарбей В. Г., Залатников Л. Т. (Горлівка). Конференція з проблем історії революції 1905—1907 рр.	4
Сарбей В. Г. Перші «Нечкінські читання»	7
Соса П. П. (Черкаси). Читацька конференція «Українського історичного журналу»	8
Супруненко О. Б. (Полтава). Науково-практична конференція, присвячена 70-річчю Роменського краєзнавчого музею	2, 5, 6, 9
Теми дисертацій і монографій	2, 5, 6, 9
Терентьева Н. О. XVIII Міжнародна літня школа по вивченню грецької мови, історії та культури	1
Терентьева Н. О., Ісип Є. В. Науково-практична конференція «Греки України: пошук та формування національної культури»	6
Турченко Ф. Г. (Запоріжжя), Олійник О. Л. (Запоріжжя). Республіканська наукова конференція «Проблеми історії національно-визвольного руху на Україні в період феодалізму та капіталізму»	4

Щербак В. О. Міжнародна наукова конференція, присвячена 500-річчю українського козацтва	10
Маркіна Валентина Олексіївна	1

* * *

Алфавітний покажчик матеріалів, надрукованих у журналі в 1991 р	12
---	----

Шановні читачі!

Які питання з історії вас цікавлять? Про які історичні події або факти ви хотіли б дізнатися докладніше?

Ваші пропозиції будуть враховані у публікаціях «Українського історичного журналу».